

17.4.11.4. Sancions

Amb independència de les sancions que els siguin imposades, els infractors hauran de reposar les coses al seu estat anterior i, si no fos possible, indemnitzar els danys i perjudicis ocasionats al domini públic hidràulic.

El procediment sancionador s'incoa per l'Administració hidràulica competent l'organisme de conca, d'ofici o com a conseqüència d'ordre superior o denúncia. La sanció de les infraccions lleus i menys greus correspon a l'Administració hidràulica competent. És competència de la persona titular del ministeri o de la conselleria competent en matèria d'aigües la sanció de les infraccions greus, en funció si són aigües conques compartides o bé conques internes de Catalunya, i quedarà reservada al Consell de Ministres o al Consell de Govern de la Generalitat la imposició de multa per infraccions molt greus, en funció si són aigües conques compartides o bé conques internes de Catalunya.

Control de cabals mínims.

17.5. Normativa de referència

- Decret Legislatiu 3/2003, de 4 de novembre, pel qual s'aprova el Text refós de la legislació en matèria d'aigües de Catalunya.
- Reial Decret Legislatiu 1/2001, de 20 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei d'Aigües.
- Reial Decret 849/1986, d'11 d'abril, pel qual s'aprova el Reglament del Domini Públic Hidràulic.

Tema 18.

Residus: Residus municipals i residus industrials. Els vehicles fora d'ús. Pneumàtics fora d'ús. Runes, terres i altres residus de la construcció. Dejeccions ramaderes.

18.1. Residus: Residus municipals i residus industrials.**18.1.1. Competències**

L'article 149 de la Constitució Espanyola de 1978 estableix que l'Estat té competència exclusiva sobre la legislació bàsica sobre protecció del medi ambient, sens perjudici de les facultats de les comunitats autònomes per a l'establiment de normes addicionals de protecció.

L'article 144 de l'Estatut d'Autonomia de 2006 estableix que corresponen a la Generalitat la competència compartida en matèria de medi ambient i la competència per a l'establiment de normes addicionals de protecció. Aquesta competència compartida inclou en tot cas, la regulació sobre prevenció en la producció d'envasos i embalatges en tot llur cicle de vida, des que es generen fins que passen a ésser residus, la regulació sobre prevenció i correcció de la generació de residus amb origen o destinació a Catalunya i sobre la gestió i el trasllat d'aquests i llur disposició final. Pel que fa a les dejeccions ramaderes, l'Estatut preveu com a competència compartida la regulació en la prevenció, el control, la correcció, la recuperació i la compensació de la contaminació de sòl i subsòl així com la regulació i la gestió dels abocaments efectuats en les aigües interiors de Catalunya, i també dels efectuats en les aigües superficials i subterrànies que no passen per una altra comunitat autònoma així com la regulació de l'ambient atmosfèric i de les diverses classes de contaminació d'aquest, la declaració de zones d'atmosfera contaminada i l'establiment d'altres instruments de control de la contaminació, amb independència de l'administració competent per a autoritzar l'obra, la instal·lació o l'activitat que la produeixi.

Tenint en compte que les competències de la Generalitat en matèria de residus, corresponen a l'Agència de Residus de Catalunya, la *Llei 17/2003, de 4 de juliol, del Cos d'Agents Rurals* i el *Decret 266/2007, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del Cos d'Agents Rurals* estableixen la participació del Cos d'Agents Rurals en aquesta matèria.

D'una banda, pel que fa a les funcions de vigilància, inspecció i col·laboració en la gestió, estableix que en col·laboració amb els organismes competents en residus del departament responsable en matèria de medi ambient, el Cos d'Agents Rurals pot prendre part en la gestió, la vigilància i la inspecció pel que fa a aquestes matèries, si afecten el medi natural, segons el protocol corresponent. D'altra banda, pel que fa a les funcions d'investigació, preveu que en aquesta matèria, les funcions d'investigació de les infraccions administratives s'han de dur a terme en col·laboració amb els organismes del departament competent en matèria de medi ambient als quals correspongui la gestió de residus.

En el detall de funcions que fa el *Decret 266/2007, de 4 de desembre, pel qual s'aprova el Reglament del Cos d'Agents Rurals*, les funcions relacionades amb els residus es troben dins de l'àmbit material dels espais naturals protegits i de la biodiversitat. Com a funcions bàsiques, s'hi estableixen la vigilància i la inspecció de realització de cremes i abocaments de residus, sigui quina sigui la titularitat o el règim jurídic dels terrenys, en col·laboració amb els òrgans o organismes competents en la matèria. Com a funcions especialitzades, es preveu la vigilància i la inspecció de les instal·lacions de tractament i gestió de residus en col·laboració amb els òrgans o organismes competents en la matèria.

18.1.2. Definicions

El *Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus* defineix els residus com *qualsevol substància o objecte de què el seu posseïdor es desprengui o tingui la intenció o l'obligació de desprendre's*.

A continuació s'exposen altres definicions d'interès, contingudes en la mateixa norma:

- **Persona productora:** qualsevol persona, física o jurídica, l'activitat de la qual produeixi residus com a productor o productora inicial i qualsevol persona, física o jurídica, que efectui operacions de tractament previ, de barreja o d'altre tipus que ocasionin un canvi de naturalesa o de composició d'aquests residus.
- **Persona posseïdora:** la persona productora dels residus o la persona física o jurídica que els tingui en possessió i no tingui la condició de gestor o gestora de residus.
- **Residus municipals:** residus generats en els domicilis particulars, els comerços, les oficines i els serveis, i també els que no tenen la consideració de residus especials i que per llur naturalesa o composició es poden assimilar als que es produeixen en els dits llocs o activitats. Tenen també la consideració de residus municipals els residus procedents de la neteja de les vies públiques, zones verdes, àrees recreatives i platges; els animals domèstics morts; els mobles, els estris i els vehicles abandonats; els residus i els enderrocs procedents d'obres menors i reparació domiciliària.
- **Residus industrials:** materials sòlids, gasosos o líquids resultants d'un procés de fabricació, de transformació, d'utilització, de consum o de neteja la persona productora o posseïdora dels quals té voluntat de desprendre-se'n i que, d'acord amb aquesta Llei, no poden ser considerats residus municipals.

El Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus és la Llei catalana de residus, i s'aplica als residus que s'originen a Catalunya i els que es gestionen en el seu àmbit territorial. Queden exclosos de l'aplicació d'aquesta Llei els residus radioactius, els residus resultants de la prospecció, l'extracció, el tractament i l'emmagatzematge de recursos minerals i de l'explotació de pedreres, els residus d'explotacions agrícoles i ramaderes que no siguin perillosos i s'utilitzin exclusivament en el marc de l'explotació agrària, els explosius desclassificats, les aigües residuals i els efluents gasosos emesos a l'atmosfera.

18.1.3. Obligacions de les persones productores o posseïdores de residus

Les persones productores i posseïdores de residus que no estiguin adscrits a un servei públic de recepció obligatòria poden gestionar directament els residus que generin o posseeixin o bé lliurar-los a una persona gestora autoritzada per a la valorització o la disposició del rebuig dels residus, en les condicions que estableixen aquesta Llei i les disposicions específiques o complementàries que la despleguen.

La gestió dels residus per llur productor o productora o posseïdor o posseïdora s'efectua en l'origen o bé en instal·lacions externes. La gestió de residus en l'origen s'ha d'incloure en l'autorització o la llicència administrativa ambiental necessària per a l'exercici de l'activitat que genera els residus. En el control que es fa en el moment de posar en funcionament l'activitat s'ha de verificar el compliment de les condicions establertes en l'autorització o la llicència ambiental referides a la gestió dels residus. Per a la gestió dels residus en instal·lacions externes pròpies, les persones productores i posseïdores tenen, als efectes d'aquesta Llei, la consideració de persones gestores de residus.

El municipi no es considera productor ni posseïdor pel que fa als residus que adquireix i posseeix com a conseqüència dels serveis municipals de gestió de residus.

Són obligacions de les persones productores i posseïdores de residus les següents:

- Garantir que els residus que generin o posseeixin siguin gestionats d'acord amb la normativa aplicable
- Fer-se càrrec dels costos de les operacions de gestió dels residus que generin o posseeixin.
- Les altres imposades per aquesta Llei i per les disposicions que la despleguen.

Alhora, les persones productores de residus, prenent en consideració els condicionants que imposen els processos de producció actuals i la tecnologia disponible, han de:

- Aplicar tecnologies que permetin la reducció de la producció de residus.
- Aplicar les tècniques més adequades per eliminar les substàncies perilloses contingudes en els residus.

Les persones productores i posseïdores de residus han de facilitar a l'Administració la informació, la inspecció, la presa de mostres i la supervisió que aquesta cregui convenient per assegurar el compliment de les normatives.

18.1.4. Tipus dels residus

A efectes de la disposició del rebuig i atenent llurs característiques, els residus es classifiquen en residus especials, residus no especials i residus inerts.

- Són **residus especials** els residus qualificats com a perillosos per la normativa bàsica de l'Estat i per la normativa de la Unió Europea.
- Són **residus no especials** els residus qualificats com a no perillosos per la normativa bàsica de l'Estat i per la normativa de la Unió Europea.
- Són **residus inerts** els residus no especials que no experimenten transformacions físiques, químiques o biològiques significatives. Els residus inerts no són residus solubles ni combustibles, ni reaccionen físicament ni químicament de cap altra manera, ni són biodegradables, ni afecten negativament les altres matèries amb les quals entren en contacte de manera que contaminin el medi o perjudiquin la salut humana. La lixivibilitat total, el contingut de contaminants dels residus i l'ecotoxicitat del lixiviat han de ser insignificants i no han de comportar cap risc per a la qualitat de les aigües superficials o subterrànies.

18.1.5. Classificació dels residus

La regulació en aquest àmbit es concreta en el *Decret 152/2017, de 17 d'octubre, sobre la classificació, la codificació i les vies de gestió dels residus a Catalunya*. A través d'aquesta norma reglamentària es classifiquen i codifiquen els residus produïts o gestionats a Catalunya, i es determinen les vies de gestió, amb l'objectiu d'adaptar els canvis introduïts per la normativa estatal i europea.

Amb relació a la classificació dels residus, aquesta s'ha de fer de conformitat amb la llista establerta a la Decisió 2000/532/CE de la Comissió, de 3 de maig de 2000, entre residus perillosos (P) i residus no perillosos (NP). En el catàleg annex al Decret 152/2017 es reserva una classificació DP per a aquells supòsits en què la perillositat es troba pendent de determinació.

En qualsevol cas, la classificació del residu és responsabilitat de la persona productora o posseïdora. Per tant, i en cas que l'Agència de Residus de Catalunya no disposi de prou informació per tal d'acceptar la classificació del residu o d'oposar-s'hi, pot requerir a la persona productora o posseïdora, de forma motivada, la realització de la caracterització del residu, així com la presentació d'aquella documentació que justifiqui la classificació assignada.

Per altre costat, la codificació dels residus es realitza en funció de les característiques, composició i origen, i d'acord amb la codificació de sis dígit de la Llista Europea de Residus (codis LER) establerta a la Decisió 2000/532/CE de la Comissió, de 3 de maig de 2000. Quan un residu pugui ser designat amb més d'un codi, s'ha d'aplicar aquell que s'ajusti més de conformitat amb la llista de residus de la Decisió 2000/532/CE de la Comissió, de 3 de maig de 2000.

També en la tasca de codificació dels residus la responsabilitat recau en la persona productora o posseïdora. D'aquesta forma, en cas que l'Agència de Residus de Catalunya no disposi de prou informació per tal d'acceptar la codificació del residu o d'oposar-s'hi, pot requerir a la persona productora o posseïdora, de forma motivada, la presentació d'aquella documentació que justifiqui la codificació assignada.

18.1.6. Intervenció administrativa de les activitats de gestió i producció de residus, i les obligacions registrals.

En la regulació de les activitats de producció i gestió de residus cal tenir en compte la Llei 20/2009, de 4 de desembre, de prevenció i control ambiental de les activitats, i el Decret 197/2016, de 23 de febrer, sobre la comunicació prèvia en matèria de residus i sobre registres generals de persones productores i gestores de residus de Catalunya.

D'una banda, la Llei 20/2009 regula la intervenció administrativa aplicable amb caràcter general a les activitats amb incidència ambiental, establint els règims d'autorització ambiental (annex I), el règim de llicència ambiental (annex II) i el règim de comunicació (annex III). Aquesta norma és aplicable a les determinades activitats de gestió i producció de residus que es contemplen en els annexos respectius.

Per altre costat, el Decret 197/2016 regula el règim de comunicació prèvia de les activitats de producció, transport, agent o negociant de residus, establint el funcionament del Registre general de persones productores de residus de Catalunya i el Registre general de persones gestores de residus de Catalunya.

En quant a l'exigència de la comunicació prèvia en el marc de l'esmentat Decret, serà aplicable aquest règim a les activitats de producció de residus perillosos, la producció de més de 1.000 t/any de residus no perillosos, el transport professional de residus, la recollida de residus sense instal·lació associada, les activitats d'agent o negociant de residus, i l'eliminació en origen de residus no perillosos en casos concrets. Resten exemptes de presentar la comunicació prèvia les activitats sotmeses a la intervenció administrativa ambiental d'acord amb la Llei 20/2009.

Pel que fa a les obligacions registrals contemplades en el Decret 197/2016, es regulen els següents registres:

- **Registre general de persones productores de residus de Catalunya:** s'hi inscriuen les persones productores de residus perillosos i les persones productores de residus no perillosos que superen les 1.000 t/any.
- **Registre de persones gestores de residus de Catalunya:** s'hi inscriuen les persones que realitzen activitats de gestió de residus, transport de residus de manera professional i amb mètodes professionals, i les activitats d'agent o negociants de residus.

18.1.7. Persones productores o posseïdores de residus industrials

Han de portar el seu propi registre de residus en què consti l'origen dels residus, el codi segons el Catàleg de residus de Catalunya i la descripció i la gestió que es realitza amb cadascun d'ells.

Aquest registre serveix de base per omplir les dades de la declaració anual de residus industrials i inclou, com a mínim, la data de sortida, l'entitat receptora, els números de la documentació de control i el codi del transportista.

Les persones productores de residus industrials han de presentar a l'Agència de Residus de Catalunya, dins del primer trimestre de cada any, la declaració anual de residus industrials corresponent a l'any anterior.

18.1.8. Persona responsable de residus industrials

La persona productora o posseïdora de residus industrials ha de designar una persona responsable dels residus, i ha de comunicar-ne el nomenament a l'ARC. La persona responsable dels residus té les funcions següents:

- Controlar el recorregut dels residus des del seu origen fins a la seva gestió.
- Vigilar el compliment de les disposicions aplicables a la gestió dels residus, controlant especialment el centre de producció, informant dels defectes observats i formulant propostes sobre les mesures a prendre per solucionar-los.
- Promoure en la seva empresa l'adopció de tecnologies netes i l'aplicació dels principis de minimització i valorització dels residus.
- Fer d'interlocutor amb l'Agència de Residus i trametre-li la informació exigida en la normativa sobre residus.
- Realitzar les anotacions en el registre de residus de l'empresa.
- Garantir l'exactitud de les dades i de les anàlisis sobre els residus.

18.1.9. Documents per al control de residus

- **Fitxa d'acceptació:** és el document normalitzat que s'ha de subscriure entre el productor o posseïdor del residu i el gestor, que té per objecte el reconeixement de la seva destinació correcta.
- **Full de seguiment:** és el document normalitzat que acredita el lliurament del residu del productor o posseïdor al transportista per portar-lo fins al gestor.
- **Full de seguiment itinerant:** és el document normalitzat i alternatiu a l'anterior, que acredita el lliurament de diversos residus de diferents productors o posseïdors a un transportista per lliurar-los a un mateix gestor.
- **Justificant de recepció del residu:** és el document normalitzat que ha de lliurar el gestor al productor o al posseïdor del residu en el moment de la seva recepció.
- **Fitxa de destinació:** és el document normalitzat que s'ha de subscriure entre el productor o posseïdor de residu i el destinatari, i que té per objecte l'aplicació de residus a un sòl, amb un pla d'adobat i responsabilitat del productor i del propietari dels terrenys.

Al mateix temps, en la regulació d'aquesta matèria, és necessari prendre en consideració les obligacions que es deriven de la normativa estatal aplicable, que en el present cas es concreten en el Reial Decret 553/2020, de 2 de juny, regulador del trasllat de residus a l'interior del territori de l'estat.

En aquest sentit, s'ha d'indicar que la normativa estatal disposa, com a requisits generals per efectuar els trasllats de residus, la formulació de la documentació consistent en un contracte de tractament de residus, la disposició d'un document d'identificació, i, en cas que procedeixi, la presentació d'una notificació prèvia al trasllat.

Així d'acord amb el Reial Decret 553/2020, s'entén per:

- **Contracte de tractament de residus:** l'acord entre l'operador i el gestor d'una instal·lació de tractament de residus pel qual aquest es compromet a tractar els residus una vegada que han estat acceptats, i en què s'estableix, almenys, les especificacions dels residus, les condicions del trasllat i les obligacions de les parts quan es presentin incidències, en particular, en el cas del rebuig del residu pel destinatari.
- **Document d'identificació (DI):** el document que identifica i acompanya al residu durant el seu trasllat.

Al respecte, i tenint en compte les diferències que existeixen entre les obligacions documentals pel control de la gestió dels residus a les normatives autonòmica i estatal, cal entendre que l'aplicació de les obligacions generals fixades al Reial Decret s'efectua de forma supletòria, en quant no sigui exigible la documentació establerta al Decret autonòmic.

D'aquesta manera, i tal i com s'ha indicat, el Decret 93/1999 fixa els supòsits concrets als quals són aplicables les obligacions documentals regulades, i es refereixen a l'indar quantitatius, a grups de residus en funció de la seva naturalesa, i a la seva gestió de destinació. Per tant, caldrà atendre a aquestes especificitats per tal de determinar la documentació exigible en el control documental de la gestió dels residus.

Per últim, cal puntualitzar que l'anterior regla d'aplicació es refereix als transports de residus que es produeixin dins del territori de la Comunitat Autònoma de Catalunya. Així, en els supòsits de trasllats de residus entre Comunitats Autònomes, i per tant, entrades i sortides produïdes a Catalunya, les obligacions documentals exigibles són les contingudes en el Reial Decret estatal.

18.1.10. Gestió agrícola dels efluentes produïts en cellers i almàsseres

Les vinasses i les aigües del processat de les olives ja no es consideren residus. El celler i/o almàssera té l'obligació de presentar una comunicació prèvia i anotar en un registre l'aplicació al sòl de les vinasses i aigües procedents del processament de les olives.

- **Vinasses:** efluentes líquids que provenen del processat del raïm per a la producció de vi en les instal·lacions d'un celler. Dosi màxima d'aplicació: 70 m³ per hectàrea i any.
- **Aigües del processat de les olives:** efluentes líquids, diferents de l'oli, obtinguts des de l'entrada de les olives a l'almàssera fins a l'obtenció d'oli tant en sistemes de dues fases, de tres fases o, de premsatge. Se n'exceptuen les oliasses. Dosi màxima d'aplicació: 60 m³ per hectàrea i any.

Les brises i les mares, les oliasses i la sansa, continuen considerant-se residu i es tramiten des de l'ARC. Per a la seva aplicació agrària han de presentar una Declaració responsable. Només es tramiten fitxes de destinació si les parcel·les no són pròpies (règim d'autorització).

- **Brisa:** residu sòlid format pel conjunt de rapa, pinyola i pellofa resultants del desrapat i del premsat del raïm. La dosi màxima d'aplicació serà de 15 tones de residus de vinificació (brisa i/o mares) en total per hectàrea i any.
- **Mares de vi:** residu que es diposita als recipients que contenen vi després de la fermentació, durant l'emmagatzematge o després d'un tractament autoritzat, així com el residu obtingut mitjançant filtració o centrifugació de l'anterior. La dosi màxima d'aplicació serà de 15 tones de residus de vinificació (brisa i/o mares) en total per hectàrea i any.
- **Oliasses:** residus líquids, diferents de l'oli, obtinguts durant el procés d'extracció en les almàsseres amb sistema de tres fases o de premsatge. La dosi màxima d'aplicació és de 30 m³ per hectàrea i any.
- **Sansa:** residu de consistència pastosa o sòlida resultant de l'extracció d'oli que conté polpa, pinyol i tegument de l'oliva, tant en sistemes de premsatge com en sistemes de dos i tres fases. La dosi màxima d'aplicació és de 3 t/ha i any.

18.1.11. Persones gestores de residus

Les persones que realitzen activitats de gestió de residus consistents en l'emmagatzematge, la recollida i transferència, la valorització i la disposició del rebuig, han d'inscriure's en el Registre general de persones gestores de residus de Catalunya (secció per persones gestores). Han de portar un registre d'entrades de residus i un de sortides de residus i matèries, i han de presentar a l'Agència de Residus de Catalunya, dins del primer trimestre de cada any, la declaració anual de gestió de residus corresponent a l'any immediatament anterior.

18.1.12. Persones agents o negociants de residus

És tota persona física o jurídica que organitzi la valorització o l'eliminació de residus per encàrrec de tercers. Persones amb domicili o seu social a Catalunya que desenvolupen l'activitat d'agents o negociants de residus. Han d'inscriure's en el Registre general de persones gestores de residus de Catalunya (secció de persones agents o negociants).

18.1.13. Persones transportistes de residus

Les persones transportistes de residus han d'inscriure's en el Registre general de persones gestores de residus de Catalunya (secció transportistes de residus), han de portar els residus a la planta del gestor que hagi indicat la persona productora o posseïdora dels residus, i en cas que la persona gestora no accepti el residu per qualsevol motiu, han de retornar el residu al seu origen. Han de portar dins el vehicle la documentació de transport de residus necessària (Full de seguiment o Full de seguiment itinerant). Si transporten residus perillosos han de constituir una fiança per respondre del compliment de les obligacions derivades de l'activitat, de l'execució de la totalitat de les mesures de protecció del medi ambient, dels treballs de restauració i, si s'escau, del pagament de les sancions imposades d'acord amb el que disposa la normativa vigent en matèria de residus, i una pòlissa de responsabilitat civil que garanteixi els danys ocasionats al medi ambient amb motiu del desenvolupament de l'activitat de transport de residus.

18.1.14. Aplicació agrària de fangs de depuradora

Els residus orgànics i llots de depuradora que es gestionen en sòls agrícoles han de tenir unes característiques fertilitzants que justifiquin l'interès agronòmic per al seu reaprofitament en els sòls agrícoles (matèria orgànica, nutrients).

L'aplicació de fangs de depuradora i altres residus orgànics es realitzarà d'acord amb un pla de fertilització, el qual ha de contenir un balanç de nutrients i ha de tindre en compte les característiques del residu, el tipus de sòl i el cultiu. La dosi d'aplicació ha de quedar justificada al pla de fertilització.

Els fangs de depuradora han de complir les prescripcions previstes en la normativa en matèria d'utilització dels fangs de depuració en el sector agrari.

El programa de caracterització analítica de les parcel·les receptores de fangs de depuradora ha de tenir la següent freqüència mínima:

- a) Anàlisi agronòmica: inicial i cada 4 anys.
- b) Anàlisi de metalls pesants: inicial i cada 8 anys.

L'aplicació agrícola de fangs de depuradora i altres residus orgànics requereix disposar per escrit de la conformitat de la persona titular de la base agrícola.

La persona productora del residu, en cas que el gestioni directament, o la persona gestora del residu, en cas d'aplicació agrícola mitjançant gestor de residus, ha d'elaborar un resum mensual dels materials orgànics que ha aplicat, i l'haurà de trametre, els deu primers dies del mes següent, d'acord amb les indicacions de l'Agència de Residus de Catalunya.

En Zones Vulnerables de tipus A per a la contaminació de nitrogen de fonts agràries, d'acord amb el Decret 153/2019, no s'ha d'incrementar la quantitat de fangs de depuradora aplicada anualment al sòl respecte a la quantitat aplicada l'any 2008.

18.1.15. Restauració d'extractives amb fangs de depuradora

La manera més adequada d'emprar els fangs és efectuar-ne una barreja prèvia amb terres o amb materials estèrils de granulometria fina. Prèviament, s'ha d'avaluar l'aptitud del medi físic que cal restaurar, tenint en compte el tipus de substrat, els aspectes geomorfològics, els accessos, etc. Els materials calcaris i els sediments argilosos són els més adients per a la restauració amb fangs. Les terres i els materials residuals massa pedregosos dificulten la incorporació dels fangs de depuradora i la seva posterior transformació en el sòl. Per això, cal que les terres que s'utilitzen per mesclar amb els fangs tinguin més d'un 20% de fracció fina amb partícules amb una grandària inferior a 2 mm.

Les limitacions més importants les presenten els substrats àcids i sorrencs que faciliten la mobilitat o el drenatge d'alguns contaminants que contenen els fangs. Cal desaconsellar, també, l'aplicació en activitats extractives situades a les lleres dels rius o dins la capa freàtica, a causa de l'alt risc de contaminació que els seus lixiviats poden ocasionar. En definitiva, l'aptitud dels diferents tipus d'activitats extractives per admetre fangs de depuradora en la seva restauració depèn de les característiques edàfiques i geomorfològiques del substrat.

La seva aplicació, en la mesura que és l'aprofitament d'un residu generat en el procés de depuració d'aigües residuals, ha d'estar supervisat per l'Agència Catalana de l'Aigua i l'Agència de Residus de Catalunya.

18.1.16. Gestió dels residus municipals

La gestió dels residus municipals és una competència pròpia del municipi. El municipi, independentment o associadament, ha de prestar, com a mínim, el servei de recollida selectiva, de transport, de valorització i de disposició del rebuig dels residus municipals.

L'ajuntament adquireix la propietat dels residus sempre que li siguin lliurats per a la recollida en les condicions establertes per la normativa municipal aplicable.

Els ens locals competents poden obligar les persones posseïdores de residus que, per llurs característiques, esdevinguin perillosos, o difícils de recollir, transportar, valoritzar o tractar, a gestionar-los per si mateixes o a adoptar les mesures necessàries per a facilitar-ne la gestió.

Correspon a la comarca la gestió dels residus municipals, en els supòsits de dispensa municipal del servei, de delegació dels municipis i d'assumpció d'aquest servei municipal per altres títols, d'acord amb la legislació de règim local.

Als residus municipals no s'hi poden incorporar matèries o substàncies perilloses, que en tot cas s'han de posar en contenidors específics o s'han de dipositar a la deixalleria.

Les categories de residus d'origen domèstic, de comerços, d'oficines o de serveis que siguin objecte d'ordenació legal específica s'han de gestionar segons el que determina l'esmentada legislació específica, la qual ha de respectar, en tot cas, les competències municipals sobre els dits residus.

Els municipis de més de cinc mil habitants de dret, independentment o associadament i, si escau, els consells comarcals han d'establir el servei de deixalleria mitjançant la instal·lació de la planta o les plantes necessàries per a la recollida dels residus següents:

Residus especials:

- Fluorescents i llums de vapor de mercuri.
- Bateria.
- Dissolvents.
- Pintures.
- Vernissos.
- Piles i acumuladors.
- Electrodomèstics que contenen substàncies perilloses.

Residus no especials i inerts:

- Paper i cartró.

Temari específic

- Vidre.
- Plàstics.
- Ferralla i metalls.
- Fustes.
- Tèxtils.
- Electrodomèstics que no contenen substàncies perilloses.
- Pneumàtics.
- Enderrocs d'obres menors i reparació domiciliària.

Amb l'objectiu d'afavorir el reciclatge i la valorització material dels residus municipals tots els municipis han de prestar el **servei de recollida selectiva** de les diverses fraccions de residus. Els municipis han de prestar el servei de recollida selectiva fent servir els sistemes de separació i recollida que s'hagin mostrat més eficients i que siguin més adequats a les característiques de llur àmbit territorial.

En el cas que els municipis de menys de cinc mil habitants de dret no puguin prestar el servei de recollida selectiva per si mateixos o en col·laboració amb altres municipis, la recollida selectiva pot ser assumida pel consell comarcal o ens consorciat corresponent, d'acord amb la legislació de règim local aplicable a Catalunya.

18.1.17. Normativa relacionada:

- Decret legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el Text refós de la Llei reguladora dels residus.
- Decret 152/2017, de 17 d'octubre, sobre la classificació, la codificació i les vies de gestió dels residus a Catalunya.
- Decret 197/2016, de 23 de febrer, sobre la comunicació prèvia en matèria de residus i sobre els registres generals de persones productores i gestores de residus de Catalunya.
- Decret 93/1999, de 6 d'abril, sobre procediments de gestió de residus
- Decret 198/2015, de gestió agrícola dels efluent produïts en cellers i almàsseres
- Reial Decret 553/2020, de 2 de juny, regulador del trasllat de residus a l'interior del territori de l'estat

18.2.Vehicles fora d'ús.

18.2.1. Introducció

La incidència en l'entorn dels vehicles fora d'ús, i en especial dels vehicles abandonats, i l'impacte que implica el seu tractament sense respectar mesures mediambientals, fa necessari establir normes per a la seva gestió, així com per a les diferents activitats que comporta el seu tractament.

18.2.2. Definicions

- **Vehicle fora d'ús:** vehicle de motor que esdevé residu perquè es tracta d'un vehicle abandonat o pel fet que el posseïdor se'n desprèn o té la intenció o l'obligació de desprendre-se'n.
- **Vehicle abandonat:** d'acord amb el que estableix el Reial Decret Legislatiu 339/1990, de 2 de març, pel qual s'aprova el Text articulat de la Llei sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, en la redacció que en fa la Llei 11/1999, de 21 d'abril, és aquell vehicle del qual es presumeix racionalment l'abandonament en els casos següents:
 - Quan transcorrin més de dos mesos des que el vehicle hagi estat dipositat després de la seva retirada de la via pública per l'autoritat competent.
 - Quan romanguí estacionat per un període superior a un mes en el mateix lloc i presenti desperfectes que en facin impossible el desplaçament pels seus propis mitjans o li faltin les plaques de matriculació.
- **Gestor de vehicles fora d'ús:** persona física o jurídica titular d'instal·lacions autoritzades per recollir, emmagatzemar, descontaminar i reciclar vehicles fora d'ús.
- **Centre de recollida i descontaminació de vehicles fora d'ús:** instal·lació d'un gestor de residus autoritzat per recollir, descontaminar i emmagatzemar vehicles fora d'ús, per tal de lliurar-los a gestors autoritzats per al seu reciclatge.
- **Dipòsit municipal i equivalents de vehicles fora d'ús:** instal·lació o la part d'aquesta, de titularitat pública, en què es realitza específicament el servei públic de recollida i emmagatzematge de vehicles fora d'ús.
- **Centre de recuperació de vehicles fora d'ús:** instal·lació d'un gestor de residus autoritzat per emmagatzemar, descontaminar i reciclar els vehicles fora d'ús, així com per comercialitzar els subproductes derivats del desballestament.
- **Descontaminació de vehicles fora d'ús:** tractament obligatori dels vehicles fora d'ús, previ a l'emmagatzematge o reciclatge, consistent en la separació controlada dels components, que tenen la consideració de residus especials; en concret, la bateria, els combustibles, els olis i valvulines, els pneumàtics, els líquids i les pastilles de frens, els fluids de la refrigeració, els fluids de l'aire condicionat, els filtres líquids hidràulics i els catalitzadors.
- **Reciclatge de vehicles fora d'ús:** activitat de valorització, destinada a recuperar subproductes provinents dels vehicles fora d'ús.
- **Subproductes de vehicles fora d'ús:** les parts o els components provinents dels vehicles fora d'ús, reutilitzables com a peces o elements de segona mà, quan puguin considerar-se substituïts de productes comercials.

18.2.3. Obligacions de les persones posseïdores o de les persones titulars.

La persona posseïdora o titular d'un vehicle fora d'ús ha de lliurar-lo a un gestor autoritzat. És requisit necessari per sol·licitar la baixa de la circulació d'un vehicle fora d'ús l'acreditació d'haver-lo lliurat a un gestor autoritzat, sens perjudici del procediment de baixa establert en el Reglament general de vehicles.

En el cas dels vehicles abandonats, l'ajuntament en el terme municipal del qual apareguin ha de lliurar-los a un gestor autoritzat, previ compliment de la normativa sobre trànsit, circulació de vehicles de motor i seguretat viària, pel que fa als aspectes relatius als vehicles abandonats.

18.2.4. Instal·lacions de gestió dels vehicles fora d'ús

D'acord amb l'Annex II del Reial Decret 265/2021, les instal·lacions de gestió han de complir les condicions tècniques següents:

1. Les instal·lacions han d'estar envoltades per una tanca perimetral opaca d'un alçada suficient de tal manera que des de l'exterior, tenint en compte la visual de la zona, se n'elimini o minimitzi l'impacte visual.
2. Les instal·lacions han de disposar de xarxes d'aigües residuals, és a dir, de procés, sanitàries i pluvials, amb els registres corresponents, fàcilment disponibles.
3. Les parts de les instal·lacions que puguin generar sorolls, pols, vibracions i les zones de descàrrega i emmagatzematge han d'estar condicionades de manera que no provoquin efectes apreciables a l'exterior de les instal·lacions.
4. La zona d'emmagatzematge previ a la descontaminació dels vehicles fora d'ús ha d'estar pavimentada amb recollida independent d'aigües pluvials, si no està sota cobert. Aquestes aigües pluvials han de tractar-se adequadament abans de desprendre-se'n.
5. La zona d'emmagatzematge dels residus potencialment contaminants ha d'estar sota cobert.
6. Les zones de descontaminació i reciclatge de vehicles fora d'ús han d'estar pavimentades, sota cobert i amb recollida independent d'aigües brutes de procés, les quals han de ser tractades prèviament per aconseguir els nivells d'admissibilitat a la llera pública o al clavegueram.
7. La zona de descontaminació ha de tenir dipòsits independents i estancs per cadascun dels líquids i gasos a retirar dels vehicles fora d'ús, així com els contenidors o les instal·lacions adequades per emmagatzemar per separat i sense pèrdues o vessaments la resta de residus potencialment contaminants que contenen el vehicle fora d'ús. Aquesta zona ha de tenir també la maquinària tècnicament i mediambientalment ajustada per retirar i separar les parts potencialment contaminants del vehicle fora d'ús, complint la normativa sobre seguretat industrial.
8. Les zones d'emmagatzematge de vehicles descontaminats han d'estar disposades de manera que permetin l'accés a tots els vehicles fora d'ús, els quals han d'estar disposats en piles com a màxim de tres unitats. Si se situa a l'aire lliure, el terra ha

d'estar degudament compactat o pavimentat; a més, les aigües pluvials d'aquesta zona han de ser conduïdes a un desarenador.

9. En el cas d'efectuar el premsat de vehicles fora d'ús prèviament descontaminats, mitjançant premsa fixa o mòbil, cal evitar qualsevol tipus de vessament, per a la qual cosa cal tenir un dipòsit de recollida per a aquests casos. A més, aquesta operació ha de ser efectuada en una zona pavimentada.
10. Els vials interiors i les zones de càrrega i descàrrega han de ser adequats i suficientment amplis per permetre els moviments dels vehicles de transport.
11. Les instal·lacions han de disposar de sistemes de protecció contra incendis, complir les condicions higienicosanitàries i disposar d'elements de neteja i primers auxilis.

18.2.5. Normativa relacionada

- Decret 217/1999, de 27 de juliol, sobre la gestió dels vehicles fora d'ús, té per objecte la determinació de les obligacions dels posseïdors dels vehicles fora d'ús i la regulació de les operacions de gestió d'aquest tipus de residus.
- Reial Decret 265/2021, de 13 d'abril, sobre els vehicles al final de la seva vida útil i pel qual es modifica el Reglament general de vehicles, aprovat pel Reial decret 2822/1998, de 23 de desembre.

18.3. Pneumàtics fora d'ús

18.3.1. Regulació

Pneumàtic fora d'ús és el pneumàtic que s'ha convertit en residu d'acord amb el que estableix el text refós de la Llei de residus. Els pneumàtics, com a residu, tenen bàsicament dos orígens:

- Pneumàtic que es genera en el procés de desballestament d'un vehicle fora d'ús.
- Pneumàtic de reposició: el que prové de reemplaçar els pneumàtics d'un vehicle (activitat que majoritàriament realitza un taller de reparació d'automòbils).

Segons el Reial Decret 1619/2005 sobre la gestió dels pneumàtics fora d'ús, els pneumàtics de reposició són aquells que els seus productors posen al mercat per primera vegada per reemplaçar els pneumàtics usats dels vehicles.

Aquest mateix Reial Decret 1619/2005 atribueix la responsabilitat bàsica de la correcta gestió dels pneumàtics fora d'ús als responsables de la seva posada en el mercat nacional dels pneumàtics, ja siguin fabricants, importadors o adquirents en un altre estat de la UE. A més, prohibeix l'eliminació dels pneumàtics trossejats en dipòsits controlats a partir de juliol del 2006. No entren dins l'àmbit d'aplicació del Reial Decret 1619/2005 els pneumàtics de bicicleta i aquells que el seu diàmetre exterior sigui superior a mil quatre-cents mil·límetres (pneumàtics maquinària industrial o agrícola).

Així mateix estan exclosos del Reial Decret 1619/2005, de 30 de desembre, sobre la gestió de pneumàtics fora d'ús, els pneumàtics procedents de la descontaminació dels vehicles al final de la seva vida útil. La gestió dels vehicles fora d'ús està regulada, a

nivell estatal, pel Reial Decret 265/2021, de 13 d'abril, sobre els vehicles al final de la seva vida útil i pel qual es modifica el Reglament general de vehicles, aprovat pel Reial decret 2822/1998, de 23 de desembre. Aquest Reial Decret preveu que els pneumàtics dels vehicles fora d'ús s'han de retirar d'aquest en les operacions de descontaminació dels vehicles al final de la seva vida útil. Aquests pneumàtics una vegada separats dels vehicles fora d'ús s'han de gestionar a través de gestors autoritzats.

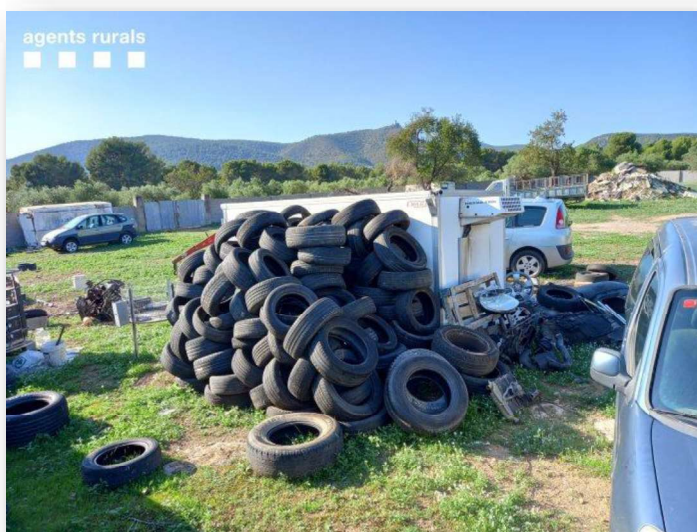
El taller és el generador i ha de fer-se càrrec d'aquells pneumàtics fora d'ús que generi com a conseqüència de la prestació d'un servei dins del marc de les seves activitats. El taller està obligat a lliurar-los al productor de pneumàtics. Els productors, que són els fabricants o importadors de pneumàtics, a través dels sistemes integrats de gestió (SIG) recolliran els pneumàtics fora d'ús de tots els punts de generació de Catalunya que ho sol·licitin, sense comportar cap cost per aquests.

El sistema integrat de gestió (SIG), és una entitat sense ànim de lucre formada pels productors dels pneumàtics. Aquest SIG haurà de garantir la recollida i la correcta gestió d'aquests pneumàtics fora d'ús.

Els productors que decideixen adherir-se a un SIG financen les operacions de gestió amb un import per unitat i tipus de pneumàtic venut per cadascun d'ells en el mercat de reposició, com contraprestació pels serveis que el SIG els dona. Posteriorment facturen als seus distribuïdors per cada pneumàtic el mateix import per unitat en concepte de cost de valorització. Finalment, el distribuïdor o punt de venda factura el mateix import a l'usuari final per aquest concepte.

Els pneumàtics fora d'ús a Catalunya recollits pels SIG es gestionen a través de:

- Reutilització: mitjançant el seu recauixut i/o la seva incorporació al mercat de pneumàtic de segona mà-ocasió.
- Valorització material: en forma de pols, granulat o chips per a aplicacions diverses (llosetes parcs infantils, sòls esportius (camps de futbol o atletisme), mesclures asfàltiques, elements de mobiliari urbà, elements aïllants, rebliments lleugers o drenatges en obra pública, altres (ind. calçat, automòbil, etc.).
- Valorització energètica: en forns de ciment com a combustible alternatiu (PCI entre 7644-8122 Kcal/Kg) o en incineradores amb recuperació de calor. Es poden introduir sencers o trossets (en peces grans). Són plantes situades fora de Catalunya.
- Altres: també s'estan fent aplicacions a França (i en estudi a Catalunya) en forns de fosa d'acer com aprofitament material (pel seu contingut en acer) i energètic (pel seu PCI).

Inspecció de pneumàtics fora d'ús.

18.3.2. Normativa relacionada:

- Reial Decret 1619/2005 sobre la gestió dels pneumàtics fora d'ús.

18.4. Runes, terres i altres residus de la construcció.

18.4.1. Introducció

El volum de residus de la construcció generats a Catalunya és important tot i que, per les seves característiques, tenen un gran potencial pel que fa a la reutilització i el reciclatge. Per la seva rellevància, doncs, aquests residus disposen d'un programa de gestió i d'un model de gestió específics que, superant una etapa de consolidació en la que es pretenia aconseguir una gestió finalista correcta, s'orienten a la prevenció, al reciclatge i a l'impuls dels mercats per a materials reciclats.

La producció i la gestió dels residus de la construcció i demolició s'ha de realitzar d'acord amb el que disposa el *Decret 89/2010, de 29 de juny, pel qual s'aprova el Programa de gestió de residus de la construcció de Catalunya (PROGROC)*, es regula la producció i gestió dels residus de la construcció i demolició, i el cànon sobre la deposició controlada dels residus de la construcció.

Aquest Decret no és d'aplicació en els supòsits següents:

- a) Les terres i pedres no contaminades per substàncies perilloses reutilitzades en la mateixa obra, en una obra diferent o en una activitat de restauració, condicionament o rebliment, sempre que es pugui acreditar de forma fefaent la seva destinació a reutilització i que s'hagi previst aquesta reutilització en l'estudi de gestió i en el pla de gestió de residus de la construcció i demolició.

- b) Els residus d'indústries extractives que regula la *Directiva 2006/21/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març, sobre la gestió dels residus d'indústries extractives*.
- c) Els llots de drenatge no peril·losos reubicats a l'interior de les aigües superficials derivats de les activitats de gestió de les aigües i de les vies navegables, de prevenció de les inundacions o de mitigació dels efectes de les inundacions o les sequeres.

18.4.2. Definicions

- **Residu de construcció i demolició:** qualsevol substància o objecte que compleix amb la definició de "residu" inclosa a l'article 3.1.a) del *Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora dels residus*, i es genera en una obra de construcció o demolició.
- **Residu inert:** el residu no perillós que no experimenta transformacions físiques, químiques o biològiques significatives, no és soluble ni combustible, ni reacciona físicament ni químicament ni de cap altra manera, no és biodegradable, no afecta negativament altres matèries amb les quals entra en contacte de manera que pugui donar lloc a contaminar el medi ambient o a perjudicar la salut humana. La llixiviabilitat total, el contingut de contaminants del residu i l'ecotoxicitat del llixiviats han de ser insignificants, i en particular no han de suposar un risc per a la qualitat de les aigües superficials o subterrànies.
- **Obra de construcció o demolició:** L'activitat que consisteix en:
 - a) La construcció, rehabilitació, reparació, reforma o demolició d'un bé immoble, com ara un edifici, una carretera, un port, un aeroport, un ferrocarril, un canal, una presa, una instal·lació esportiva o d'oci, així com qualsevol altre anàleg d'enginyeria civil.
 - b) La realització de treballs que modifiquen la forma o substància del terreny o del subsòl, com ara excavacions, injeccions, urbanitzacions o altres anàlegs, amb exclusió de les activitats a les quals sigui aplicable la *Directiva 2006/21/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 15 de març, sobre la gestió dels residus d'indústries extractives*.

Es considera part integrant de l'obra tota instal·lació que hi doni servei exclusiu, i en la mesura que el seu muntatge i desmuntatge tingui lloc durant l'execució de l'obra o al final, com ara:

- a) plantes de matxucar,
- b) plantes de fabricació de formigó, gravaciment o sòl-ciment,
- c) plantes de prefabricats de formigó,
- d) plantes de fabricació de mescles bituminoses,
- e) tallers de fabricació d'encofrats,
- f) tallers d'elaboració de ferralla,

- g) magatzems de materials i magatzems de residus de l'obra mateixa i
- h) plantes de tractament dels residus de construcció i demolició de l'obra.
- **Obra menor de construcció o reparació domiciliària:** obra de construcció o demolició en un domicili particular, comerç, oficina o immoble del sector serveis, de tècnica senzilla i entitat constructiva i econòmica escassa, que no suposi alteració del volum, de l'ús, de les instal·lacions d'ús comú o del nombre d'habitatges i locals, i que no necessita cap projecte signat per professionals titulats.
- **Persona productora de residus de construcció i demolició:**
 - a) La persona física o jurídica titular de la llicència d'obres en una obra de construcció o demolició; en les obres que no necessiten llicència d'obres, té la consideració de persona productora del residu la persona física o jurídica titular del bé immoble objecte d'una obra de construcció o demolició.
 - b) La persona física o jurídica que efectua operacions de tractament, de mescla o d'un altre tipus, que ocasionen un canvi de naturalesa o de composició dels residus de construcció o demolició.
 - c) La persona importadora o adquirent de residus de construcció i demolició en qualsevol Estat membre de la Unió Europea.
- **Persona posseïdora de residus de construcció i demolició:** la persona física o jurídica que té en el seu poder els residus de construcció i demolició i que no té la condició de gestor o gestora de residus. En tot cas, té la consideració de persona posseïdora la persona física o jurídica que executa l'obra de construcció o demolició, com ara la persona constructora, els o les subcontractistes o els treballadors i treballadores autònoms. En tot cas, no tenen la consideració de persona posseïdora de residus de construcció i demolició els treballadors i treballadores per compte d'altri.
- **Tractament previ:** procés físic, tèrmic, químic o biològic, inclosa la classificació, que canvia les característiques dels residus de construcció i demolició reduint-ne el volum o la perillositat, facilitant-ne la manipulació, incrementant-ne el potencial de valorització o millorant-ne el comportament al dipòsit controlat.

18.4.3. Obligacions de la persona productora

Són obligacions de la persona productora de residus de la construcció i demolició:

1. Complir amb les determinacions establertes a l'article 23 del *Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora dels residus*, així com a les disposicions específiques o complementàries que regulin els residus de la construcció i demolició.
2. Incloure en el projecte d'execució de l'obra, si aquest escau, un estudi de gestió de residus de construcció i demolició.
3. Presentar davant de l'ajuntament, juntament amb la sol·licitud de la llicència d'obres, un document d'acceptació que sigui signat per una persona gestora de residus autoritzada per tal de garantir la correcta destinació dels residus separats per tipus. En aquest document hi ha de constar el codi de persona gestora, el domicili de l'obra, i l'import rebut en concepte de dipòsit per a la posterior gestió.

Temari específic

4. L'import del dipòsit es fixa, per a tots els residus de la construcció i la demolició, en 11 €/tona de residus previstos en l'estudi de gestió, amb un mínim de 150 euros.
5. El dipòsit té per objecte garantir que la gestió dels residus de la construcció i la demolició que siguin generats en una obra concreta per la persona productora s'efectua d'acord amb la normativa vigent.

18.4.4. Obligacions de la persona posseïdora

Són obligacions de la persona posseïdora de residus de la construcció i demolició:

1. Complir amb les determinacions establertes a l'article 23 del *Decret Legislatiu 1/2009, de 21 de juliol, pel qual s'aprova el text refós de la Llei reguladora dels residus*, així com a les disposicions específiques o complementàries que regulin els residus de la construcció i demolició.
2. Presentar al productor o productora un pla de gestió que reflecteixi com es portaran a terme les obligacions que li corresponen en relació amb els residus de la construcció i demolició.
3. Separar, en tot cas, els residus, en les fraccions de petris i no petris i, en les següents fraccions, quan de forma individualitzada per a cadascuna d'elles, la quantitat prevista de generació per al total de l'obra superi les quantitats següents:
 - Formigó: 80 t.
 - Maons, teules, ceràmics: 40 t.
 - Metall: 2 t.
 - Fusta: 1 t.
 - Vidre: 1 t.
 - Plàstic: 0,5 t.
 - Paper i cartró: 0,5 t.

La separació en fraccions de petris i no petris s'ha de portar a terme pel posseïdor o posseïdora dels residus de la construcció i demolició dintre de l'obra en què es produeixin.

La separació en la resta de fraccions s'ha de portar a terme preferentment pel posseïdor o posseïdora dels residus de construcció i demolició dintre de l'obra en què es produeixin. Quan per manca d'espai físic a l'obra no resulti tècnicament viable efectuar l'esmentada separació en origen, el posseïdor o posseïdora pot encomanar la separació de fraccions a una persona gestora de residus a una instal·lació externa a l'obra. En aquest últim cas, la persona posseïdora ha d'obtenir de la persona gestora de la instal·lació documentació acreditativa que aquesta ha complert, en el seu nom, amb l'obligació esmentada.

18.4.5. Document de seguiment

Cada lliurament de residus de la construcció i demolició ha de constar en un document de seguiment independent on s'identifiqui:

- La persona productora o posseïdora del residu.
- L'obra de la qual prové el residu de construcció i demolició i el número de llicència d'obres.
- La quantitat en tones o metres cúbics, o en ambdós quan sigui possible, de residus a gestionar i la seva codificació d'acord amb el Catàleg Europeu de Residus.
- Les persones gestores.
- La persona transportista.

La persona productora o posseïdora de residus i les persones gestores han de disposar d'un exemplar del document de seguiment, i mantenir els exemplars corresponent a cada any natural durant els cinc anys següents.

18.4.6. Certificat de gestió

La persona gestora de residus de la construcció i demolició ha d'estendre al posseïdor o posseïdora o al gestor o gestora que li lliuri residus de construcció i demolició, un cop acabada l'obra, els certificats acreditatius de la gestió dels residus rebuts. Hi ha de constar la identificació de l'obra.

La persona sol·licitant de la llicència ha de presentar a l'ajuntament corresponent el certificat acreditatiu de la gestió dels residus referent a la quantitat i tipus de residus lliurats.

En cas que en l'estudi de gestió i en el corresponent pla de gestió s'hagi previst la reutilització de terres i pedres no contaminades per substàncies perilloses generades en la mateixa obra, en una obra diferent o en una activitat de restauració, condicionament o rebliment, cal que la llicència d'obres determini la forma d'acreditació d'aquesta gestió.

Aquesta acreditació pot realitzar-se mitjançant els serveis tècnics del mateix ajuntament, o mitjançant empreses acreditades externes. El cost d'aquesta acreditació ha de ser assumit pel productor dels residus.

18.4.7. Obres menors

Les obligacions que s'estableixen per a la persona productora, posseïdora, document de seguiment i certificat de gestió no són aplicables a les persones productores o posseïdores de residus de construcció i demolició en obres menors de construcció o reparació domiciliària, que estan subjectes als requisits que estableixin les entitats locals en les seves respectives ordenances municipals.

18.4.8. Normativa relacionada

- Decret 89/2010, de 29 de juny, pel qual s'aprova el Programa de gestió de residus de la construcció de Catalunya (PROGROC), es regula la producció i gestió dels residus de la construcció i demolició, i el cànon sobre la deposició controlada dels residus de la construcció.
- Reial Decret 105/2008, d'1 de febrer, pel qual es regula la producció i gestió dels residus de construcció i demolició.

18.5. Dejeccions ramaderes.

18.5.1. Introducció

Les dejeccions ramaderes han estat considerades de sempre un recurs valuós per a la terra, per aportar nutrients als conreus i millorar l'estructura del sòl. L'aparició i creixement d'una ramaderia intensiva cada vegada més industrial i deslligada de la base agrària ha provocat un desequilibri entre els volums de dejeccions ramaderes generades pel bestiar i la superfície de conreus on es pot aplicar com a fertilitzant. Això ha portat en algunes zones excedentàries a la sobreutilització d'aquest recurs com a fertilitzant, comportant problemes mediambientals com la contaminació d'aqüífers (sobretot per nitrats) o l'eutrofització d'algunes masses d'aigua.

Aquesta situació afecta sobretot a les zones amb alta concentració d'explotacions porcínes, que solen estar en comarques o àrees concretes, i sense una base territorial que les suporti. A Catalunya aquesta problemàtica té una especial rellevància, atès que la producció porcina hi està particularment desenvolupada, amb un cens de gairebé 7 milions de caps, sacrificant-se cada any més de 17 milions de porcs. El sector de la producció ramadera representa gairebé el 60% de tota la producció agrària catalana (i d'aquest 60%, el porcí suposa més del 34%), essent un dels primers sectors industrials de Catalunya. La producció de carn de porcí de Catalunya representa més del 40% de la producció total d'Espanya.

Aquesta situació va fer que, sobretot a partir dels anys 1990 l'Administració comencés a regular la gestió de les dejeccions ramaderes, sobretot després de l'aparició de la *Directiva 91/676/CEE del Consell, de 12 de desembre de 1991, relativa a la protecció de les aigües contra la contaminació produïda per nitrats que procedeixen de fonts agràries*, que té per finalitat la reducció de la contaminació causada o provocada pels nitrats d'origen agrari i actuar preventivament contra noves contaminacions d'aquesta classe, i de la *Directiva 2000/60/CE del Parlament Europeu i del Consell, de 23 d'octubre de 2000, per la qual s'estableix un marc comunitari d'actuació en l'àmbit de la política d'aigües*, coneguda com a Directiva Marc de l'Aigua, que té com a objectiu obtenir la bona qualitat de les masses d'aigua.

18.5.2. Àmbit d'aplicació de la regulació

A Catalunya la regulació de les dejeccions ramaderes és continguda al *Decret 153/2019, de 3 de juliol, de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries*.

Aquest Decret té per objecte regular la gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats, així com l'establiment de mesures dirigides a reduir i prevenir la contaminació causada o provocada pels nitrats d'origen agrari, i l'aprovació del programa d'actuació aplicable a les zones vulnerables.

L'àmbit d'aplicació d'aquest Decret és la gestió de dejeccions i altres fertilitzants nitrogenats que es realitzen a Catalunya, i només en queden exceptuades:

- a) Les explotacions apícoles i les explotacions helicícoles.
- b) Les instal·lacions i/o parcel·les agràries destinades a activitats educatives, d'investigació, recerca i/o transferència tecnològica, amb exempció prèvia atorgada pel departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia.

18.5.3. Definicions

- **Aplicació agrícola:** espargiment o incorporació en sòls agrícoles (terres de conreu, prats, pastures, cultius forestals de cycle curt per a ús energètic i plantacions d'arbres de fusta en terres de conreu) de productes amb valor fertilitzant o d'esmena orgànica.
- **Base agrícola:** superfície de sòls agrícoles (terres de conreu, prats, pastures, cultius forestals de cycle curt per a ús energètic i plantacions d'arbres de fusta en terres de conreu) susceptible de rebre aplicacions de dejeccions ramaderes i altres fertilitzants en profit de l'agricultura.
- **Compostatge:** procés de transformació biològica controlada de dejeccions ramaderes sòlides, en condicions aeròbies, de manera que s'assoleixen temperatures termòfiles com a resultat de la generació d'energia calorífica d'origen biològic.
- **Dejeccions ramaderes (dejeccions):** materials residuals excretats pel bestiar o barreges de llit amb materials residuals excretats pel bestiar, encara que s'hagin transformat i encara que continguin restes del menjar i l'aigua subministrats al bestiar.
- **Esmena orgànica:** aportació de fertilitzant orgànic a un sòl per tal de mantenir o incrementar el seu contingut de matèria orgànica. Únicament els fertilitzants nitrogenats de tipus 1 poden assolir aquesta finalitat.
- **Emmagatzematge en destinació:** instal·lació pertanyent a un centre de gestió de dejeccions ramaderes o a una explotació agrícola que emmagatzema dejeccions procedents de diferents explotacions ramaderes amb la finalitat d'aplicació agrícola.
- **Explotació ramadera tradicional de muntanya:** explotació semiextensiva de bestiar vaquí de carn, oví, cabrum o equí, que durant un període d'almenys sis mesos a l'any té el bestiar pasturant tot el dia en prats i pastures de muntanya, mentre que durant la resta de l'any combina la pastura amb un cobert o nau on poder refugiar-se en cas d'inclemències meteorològiques, ja sigui durant la nit o bé durant períodes de temps concrets, quan la neu impedeix l'accés dels animals a la pastura.
- **Fem:** dejecció ramadera de consistència sòlida.
- **Fertilitzant mineral o adob mineral:** qualsevol dels fertilitzants de tipus 3 o de tipus 4.

- **Fertilitzant nitrogenat o adob nitrogenat:** producte que conté nitrogen i l'efecte principal del qual, quan és aplicat al sòl, és proporcionar elements nutritius a les plantes. Inclou els fertilitzants minerals nitrogenats, les dejeccions ramaderes, el compost, els residus de les piscifactories, els fangs de depuradora tractats, i tots els productes similars. S'exclouen d'aquesta definició els adobs foliaris. També se n'exclouen els materials de molt baixa riquesa en nitrogen que s'apliquen al sòl per a millorar altres propietats físiques, químiques o biològiques diferents del contingut de nitrogen en el sòl, sempre que la dosi d'aplicació d'aquests materials doni lloc a una aportació inferior a 10 kg N/ha i any. Els fertilitzants nitrogenats es classifiquen en els tipus següents:
 - a. Fertilitzants tipus 1: contenen nitrogen orgànic i una relació C/N alta, superior a 10. La major part del N que contenen és de mineralització lenta. Es consideren fertilitzants tipus 1 els productes següents: fem de vaquí, fem de conill, fem d'oví, fem de cabrum, fem d'equí, compost, fems porcins, fracció sòlida de purins porcins, fracció sòlida de purins bovins, determinades gallinasses amb clofolla d'arròs o palla, oliasses, morca, brisa, vinasses i materials assimilables als anteriors. Les dejeccions ramaderes associades a matèries carbonàcies difícilment degradables (per exemple, gallinasses amb serradures), malgrat que tinguin una relació C/N superior a 10, es consideren fertilitzants tipus 2.
 - b. Fertilitzants tipus 2: contenen nitrogen orgànic i una relació C/N baixa, inferior a 10, o, si és alta, conté matèries carbonàcies difícilment degradables. La major part del N que contenen és mineral o fàcilment mineralitzable. Es consideren fertilitzants tipus 2, tret que per a un determinat producte s'aportin proves concloents en sentit contrari, els productes següents: purins de porc, fracció líquida de purins de porc, gallinassa líquida, gallinassa sòlida, gallinassa amb serradures, purins bovins, fracció líquida de purins bovins, digerits procedents de digestió anaeròbia, fertilitzants comercials organominerals, fangs de depuradora tractats i materials assimilables als anteriors. Les gallinasses sòlides conformen els fertilitzants tipus 2a; la resta de fertilitzants, el tipus 2b.
 - c. Fertilitzants tipus 3: adob nitrogenat obtingut mitjançant extracció o mitjançant procediments industrials de caràcter físic o químic, els nutrients del qual es presenten en forma inorgànica. La cianamida càlcica, la urea i els seus productes de condensació i associació es consideren adobs inorgànics. Els fertilitzants tipus 3 són els fertilitzants minerals que no s'engloben dins els fertilitzants tipus 4.
 - d. Fertilitzants tipus 4: fertilitzants minerals nitrogenats d'alliberament lent. Engloba els fertilitzants minerals recoberts (per una membrana semipermeable), els fertilitzants minerals amb baixa solubilitat, els fertilitzants minerals amb inhibidors de la nitrificació i els fertilitzants minerals amb inhibidors de la ureasa.
- **Fertilitzant orgànic o adob orgànic:** qualsevol dels fertilitzants de tipus 1 o de tipus 2.
- **Finca:** conjunt de parcel·les cadastrals adjacents pertanyents a una mateixa persona titular.
- **Gallinassa:** dejeccions ramaderes de l'aviram.
- **GDN:** Aplicació informàtica en entorn web que permet elaborar plans de gestió de dejeccions ramaderes i plans de gestió de plantes de biogàs, i que estableix els

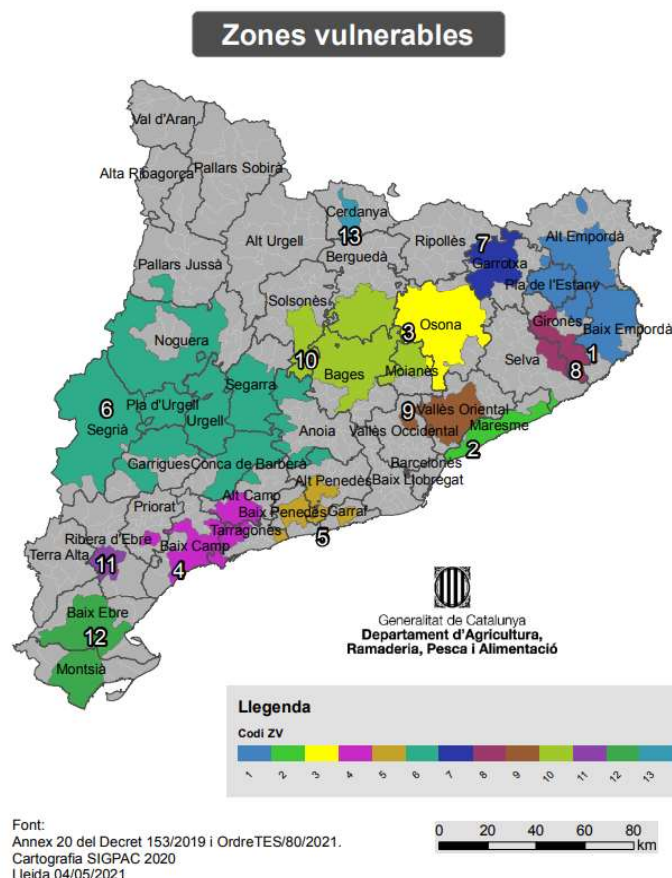
models normalitzats per la direcció general competent en matèria d'agricultura i ramaderia per a l'elaboració d'aquests plans.

- **Gestió en el marc agrari:** l'aplicació agrícola de les dejeccions ramaderes en una base agrícola, l'emmagatzematge de les dejeccions, el transport de les dejeccions, els tractaments de dejeccions en origen, la maduració de dejeccions ramaderes en destinació i la gestió duta a terme pels centres de gestió de dejeccions ramaderes per a la seva aplicació agrícola. Com a gestió en el marc agrari, el tractament de dejeccions en origen i la maduració de dejeccions ramaderes en destinació poden utilitzar palla i altres materials naturals agrícoles o silvícoles no perillosos.
- **Gestió fora del marc agrari:** qualsevol operació de gestió o tractament que es realitzi sobre les dejeccions ramaderes i que no es pugui considerar com a gestió en el marc agrari, d'acord amb la definició anterior, i que es trobi recollida als annexos II i III de la *Llei estatal 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per una economia circular*. És gestió fora del marc agrari la fabricació de fertilitzants o de substrats, inclosos dins l'àmbit d'aplicació de la normativa específica d'ambdós tipus de productes, excepte si es fabriquen a la mateixa granja que genera les dejeccions sense barrejar-hi residus procedents d'activitats no agràries.
- **Incorporació de dejeccions al sòl:** operació que barreja les dejeccions ramaderes (o els productes del seu tractament) amb el sòl on s'han aplicat, de manera que només una petita part de les dejeccions queden sobre la superfície. Es pot assolir treballant el sòl amb maquinària que el volteja, però també amb arades tipus cisell si es treballa el sòl dos cops. L'aplicació de la fracció líquida de dejeccions mitjançant reg per aspersió o localitzat és una altra via d'incorporació dins del sòl. Una altra opció, en cas de dejeccions líquides o semilíquides, és la realització d'un reg per aspersió després d'haver-les escampat. A efectes d'aquest decret, es considera que s'ha assolit la incorporació dins del sòl quan les restes de dejeccions cobreixen menys d'un 20% de la superfície.
- **Nitrogen de referència (N-ref):** quantitat de N en les dejeccions ramaderes, generades pel bestiar en règim intensiu o semiintensiu, que es pot aplicar com a fertilitzant en terres ubicades en ZV, segons el pla de gestió de dejeccions ramaderes vigent per a cada explotació ramadera a l'entrada en vigor d'aquest decret.
- **Pastures amb aprofitament mixt:** terres de pastura on, a part de pasturar-hi el bestiar, habitualment s'hi fan dalls. Consisteixen en pastius, prats naturals, prats artificials i praderies permanents.
- **Pastures sense aprofitament mixt:** terres on pastura el bestiar sense que s'hi facin dalls. Consisteixen en pastures arbrades, pastures arbustives, garrigues, matollars, bosc de rebrot, erm per a pastures i pastures de port o d'alta muntanya.
- **Pendent local:** pendent homogeni que té la superfície del recinte o una part del recinte diferenciada de la resta. En terrenys abancalats (feixes) es refereix al pendent que té el bancal o feixa en la seva part cultivable, que normalment és molt baix.
- **Pla de gestió de les dejeccions ramaderes (pla de gestió):** document de planificació que recull la destinació i altres aspectes de la gestió de les dejeccions ramaderes que genera o transforma una explotació ramadera, un centre de gestió

Temari específic

de dejeccions o un gestor de residus, i que permet garantir que es disposa de la capacitat per realitzar una correcta gestió de les dejeccions.

- **Purins:** dejeccions ramaderes líquides o semilíquides.
- **Recinte:** superfície contínua de terreny, dins d'una parcel·la cadastral, amb un mateix ús o aprofitament i un mateix sistema d'explotació, i que apareix reflectit així al SIGPAC (Sistema d'Informació Geogràfica de Parcel·les Agrícoles).
- **Sistema tot dins, tot fora:** aquell sistema de producció en el qual la reposició es realitza de tal manera que no entren nous animals fins que no hagin sortit tots els animals del cicle anterior.
- **Sistema jaç compostant:** sistema d'estabulació lliure de les vaques de llet consistent en compostar in situ les dejeccions que s'acumulen en la zona de repòs, batent-les diàriament, per airejar-les, amb una arreu motoritzada, normalment una grada rotativa o bé un cultivador. Aquest sistema permet homogeneïtzar i mantenir el jaç en condicions, reduint de forma significativa les aportacions de nou material per a jaç.
- **Tecnologies d'alliberament lent:** tecnologies que aconseguen que el nitrogen passi a forma nítrica de manera progressiva.
- **Tractament de dejeccions ramaderes:** operació o conjunt d'operacions que produeixen un canvi de les característiques físiques, químiques i/o biològiques de les dejeccions ramaderes, diferents del transport i l'emmagatzematge.
- **Tractament de dejeccions ramaderes en origen:** tractament de dejeccions ramaderes realitzat a la mateixa explotació de procedència de les dejeccions tractades o d'una explotació situada a menys de 500 metres de l'explotació on es realitza el tractament i amb la que formi una unitat epidemiològica.
- **Zona no vulnerable (ZNV):** municipis no designats zona vulnerable.
- **Zona vulnerable (ZV):** superfície de territori el vessament o filtració de la qual afecti o pugui afectar la contaminació de les aigües per nitrats d'origen agrari i que ha estat designada com a tal en aplicació de la Directiva 91/676/CEE.
 - a. Zona vulnerable A (ZV-A): superfície designada com a zona vulnerable i que pertany als municipis amb un ICR superior a 0,8 o als municipis que, tenint un ICR entre 0,5 i 0,8, tenen una elevada contaminació per nitrats. Els municipis pertanyents a la ZV-A són els que apareixen a l'annex 20.1.1. del Decret 153/2019.
 - b. Zona vulnerable B (ZV-B): superfície designada com a zona vulnerable i que no pertany a la ZV-A. Els municipis pertanyents a la ZV-B són els que apareixen a l'annex 20.2. del Decret 153/2019.

18.5.4. Índex de càrrega ramadera (ICR)

L'ICR és el quocient resultant de dividir el nitrogen total en les dejeccions produïdes pel bestiar en règim intensiu o semiintensiu de les explotacions ramaderes d'un municipi i dels municipis adjacents, entre el nitrogen de dejeccions ramaderes admissible en les terres fertilitzables dels mateixos municipis.

18.5.5. Nitrogen aportat per les dejeccions ramaderes

Als efectes de l'elaboració dels plans de gestió de dejeccions ramaderes, el càlcul de nitrogen aportat per les dejeccions ramaderes en ser aplicades al sòl s'efectua d'acord amb les dades que apareixen a l'annex 1 del Decret 153/2019. En les aplicacions de dejeccions, aquest càlcul s'efectua d'acord amb els annexos 13 i 14 del Decret 153/2019.

En cas que el pla de gestió de dejeccions ramaderes prevegi el tractament de les dejeccions en la mateixa explotació ramadera, la seva eficàcia es considera quant a la redistribució del nitrogen entre les diferents fases resultants, o eliminació de nitrogen, si escau.

En els casos en què sigui tècnicament viable, el departament competent en matèria d'agricultura pot establir una metodologia basada en el balanç de nitrogen a l'explotació ramadera que permeti calcular la quantitat de nitrogen aportada per les dejeccions ramaderes, als efectes de l'elaboració dels plans de gestió de dejeccions ramaderes.

18.5.6. Persones gestores de dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats

Tenen la consideració de persones gestores de dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats les persones o les entitats següents:

- Les titulars d'explotacions ramaderes que generen dejeccions ramaderes.
- Les titulars d'explotacions agrícoles on s'apliquen dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats.
- Les titulars de centres de gestió de dejeccions ramaderes per a la seva aplicació agrícola.
- Les persones gestores de residus que tracten dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats.

18.5.7. Obligacions i responsabilitats de les persones gestores de dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats

Les persones gestores de dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats estan obligades a complir les disposicions d'aquest del Decret 153/2019.

Les persones titulars d'explotacions ramaderes han de garantir la correcta gestió de les dejeccions en l'àmbit de la seva explotació, incloent-hi l'emmagatzematge individual i el transport fins a l'explotació agrícola o fins a l'entrega a un centre de gestió de dejeccions o a una persona gestora de residus.

Les persones titulars d'explotacions agrícoles són responsables de la correcta aplicació agrícola de les dejeccions i altres fertilitzants nitrogenats que es realitzi en els recintes inclosos en la seva explotació. També són responsables de l'apilament temporal i emmagatzematge de dejeccions i altres fertilitzants nitrogenats dins l'explotació agrícola.

Les persones titulars de centres de gestió de dejeccions ramaderes per a la seva aplicació agrícola són responsables de la gestió de les dejeccions incloent-hi el transport des de l'explotació ramadera i fins a l'aplicació agrícola. En el cas que disposin d'instal·lacions d'emmagatzematge de dejeccions en destinació són responsables del seu correcte manteniment.

Les persones gestores de residus que operen amb dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats estan obligades a complir les disposicions del capítol 6 del Decret 153/2019, sens perjudici del compliment d'altra normativa que els sigui aplicable.

18.5.8. Centres de gestió de dejeccions ramaderes

Tenen la consideració de centres de gestió de dejeccions ramaderes les persones físiques o jurídiques que realitzen l'activitat de gestió de les dejeccions procedents de diferents explotacions ramaderes, amb emmagatzematge o sense, amb la finalitat que siguin aplicades a explotacions agrícoles. Es considera que les dejeccions són gestionades per un centre de gestió si els recintes on s'apliquen les dejeccions figuren a la base agrícola del pla de gestió del centre.

Els centres de gestió de dejeccions ramaderes han de complir els requisits següents:

- Disposar d'una base agrícola suficient per a la aplicació agrícola de les dejeccions que gestionen. En el cas que la totalitat o part de la base agrícola estigui situada en zona vulnerable, només poden gestionar de cada explotació ramadera una quantitat de dejeccions equivalent com a màxim al seu N-ref. En aquest cas, el centre només pot aplicar en zona vulnerable una quantitat equivalent a la suma de les quantitats de N-ref que té contractades amb les explotacions ramaderes, i aquestes explotacions no poden aplicar en zona vulnerable la part de N-ref que està contractada amb el centre.
- Disposar d'un pla de gestió de dejeccions ramaderes i presentar-lo al departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia. La tramitació d'aquest pla se subjecta a allò establert a l'article 35 del Decret 153/2019.
- Disposar d'assessorament en fertilització d'acord amb el que determina l'article 32 del Decret 153/2019, si la base agrícola gestionada és superior a 50 ha.
- En el cas que realitzin l'activitat d'emmagatzematge de dejeccions, han de disposar d'instal·lacions d'emmagatzematge en destinació, amb els requisits que determina l'article 17 del Decret 153/2019.
- Disposar del llibre de gestió de fertilitzants, amb el contingut establert a l'article 37 del Decret 153/2019.

Inspecció de lixiviats d'ensitjats.

18.5.9. Instal·lacions d'emmagatzematge individual de les dejeccions ramaderes

Les explotacions ramaderes han de disposar a l'explotació d'instal·lacions d'emmagatzematge individual de les dejeccions ramaderes, que han d'estar construïdes amb materials i formes que garanteixin la impermeabilitat, evitin la lixiviació, la percolació o l'escolament, sense produir cap mena d'afectació al domini públic hidràulic, d'acord amb els següents requisits:

- L'estructura del sistema d'emmagatzematge ha de ser l'adequada per evitar esquerdes, i les juntes i els angles, si n'hi ha, han d'estar reforçats i, si escau, segellats amb material elàstic per evitar fissures en cas de moviments.
- La superfície de les parets del sistema d'emmagatzematge ha de ser llisa, sense destorbs al desplaçament del producte contingut.
- El material de recobriment interior ha de ser impermeable. No s'han d'utilitzar materials porosos sense recobriment, atès que es poden produir filtracions. Quan el material impermeabilitzant de les instal·lacions d'emmagatzematge sigui roca, argila, terra compactada o qualsevol altre que ofereixi dubtes sobre la seva impermeabilitat, la permeabilitat a l'aigua ha de ser inferior a 1×10^{-7} m/seg en un gruix d'almenys 100 cm.

Per als sistemes d'emmagatzematge de productes sòlids, a més:

- El terra ha de ser impermeable i resistent per suportar el pes dels productes i, si escau, el pas dels vehicles.
- Cal disposar almenys d'una paret lateral quan la superfície és inferior a 250 m².
- Cal disposar d'un sistema de recollida dels líquids que traspua el material mateix que hi ha emmagatzemat, de les aigües de pluja i aigües brutes en general. Aquest sistema de recollida de líquids ha de garantir l'estanquitat i pot consistir o bé en el mateix foner, sempre que estigui construït adequadament, o bé en una fossa de lixiviats.

Per als sistemes d'emmagatzematge de productes líquids o semilíquids, a més:

- Les parets han de ser resistents a les pressions laterals del producte.
- En cas de dipòsits soterrats, les parets han de ser resistents a la pressió exterior del terra i de les aigües d'infiltració.
- El material de recobriment interior ha de ser impermeable. En cas que es tracti de làmina plàstica, s'ha de vigilar el període de garantia i durada del material i evitar les agressions mecàniques.

Per a les noves basses d'emmagatzematge de productes líquids o semilíquids, a més:

- a) Han de disposar d'un sistema que permeti detectar les possibles fuites.

Temari específic

- b) En emmagatzematges de planta circular, la proporció entre altura i diàmetre és 1:4 o superior. En la resta d'emmagatzematges, la proporció entre altura i superfície és 1:50 o superior.
- c) El sistema d'emplenament és per sota del nivell del purí i el buidatge el més proper al fons de la bassa.

Les aigües pluvials de les teulades de les instal·lacions no han d'entrar en contacte amb les dejeccions ramaderes. El sistema de recollida de les aigües pluvials no ha d'estar connectat a cap element del sistema d'emmagatzematge de les dejeccions.

Les basses de purins o fraccions líquides del tractament de dejeccions han de disposar de tancament perimetral segur per evitar caigudes al seu interior. Aquest tancament ha de ser específic per a l'element d'emmagatzematge, i diferenciat del tancament perimetral global que pugui o hagi de tindre l'explotació ramadera. Ha d'estar fixat de manera inamovible en la seva base. En queden exemptes les basses cobertes on no és possible l'accés o caiguda i les basses en què la mateixa estructura fa funcions equivalents a una tanca perimetral.

Els sistemes d'emmagatzematge de purins, si estan coberts, han de disposar de respirador.

En cas d'explotacions semiintensives, s'aplica una reducció de volum proporcional al percentatge de temps que el bestiar està pasturant, d'acord amb els paràmetres establerts a l'annex 2.1. del Decret 153/2019. En cas d'explotacions totalment extensives no és exigible disposar de sistema d'emmagatzematge de les dejeccions. En cas d'animals que una part del temps estan en patis, es té en compte la part de dejeccions que es genera als allotjaments.

En les explotacions ramaderes d'oví, cabrum i boví (en aquest darrer cas, només en cas de gestió en sistema de jaç compostant), es computa als efectes d'emmagatzematge el volum de dejeccions acumulable al terra de la mateixa nau sempre que el terra sigui impermeable, de manera que no es produeixin filtracions de dejeccions. Aquest requisit s'acredita mitjançant un certificat emès per persona tècnica habilitada conformement al capítol 5 del Decret 153/2019, en el qual s'especifiqui que la tipologia del terra de la nau i el maneig normal del bestiar permeten considerar que no hi ha filtracions cap al subsòl. Aquest emmagatzematge al terra de les naus haurà de disposar d'una quantitat suficient de jaç (palla, serradures o material equivalent) per tal de garantir en tot moment que els animals gaudeixen de les condicions d'higiene i benestar adients.

Els lixiviats dels ensitjats, les aigües de neteja de les instal·lacions ramaderes i els efluents de les àrees exteriors d'espera i exercici dels animals poden incorporar-se a les instal·lacions d'emmagatzematge de dejeccions ramaderes i gestionar-se conjuntament amb les dejeccions.

En les naus on hi ha bestiar, si les dejeccions s'acumulen al terra aquest ha de tenir almenys el grau d'impermeabilitat especificat per als sistemes d'emmagatzematge.

Les instal·lacions d'emmagatzematge de dejeccions líquides o semi-líquides externes a les naus estan subjectes a una verificació periòdica, cada 6 anys, de la impermeabilitat, integritat estructural i estat dels materials impermeabilitzants.

Inspecció d'emmagatzematge de fems.

18.5.10. Autonomia d'emmagatzematge

Les explotacions ramaderes han de tenir una autonomia d'emmagatzematge individual suficient en funció de les possibilitats d'aplicació agrícola de les dejeccions i, com a mínim, la que s'indica a l'annex 2.1. del Decret 153/2019.

En cas d'aplicació agrícola, l'autonomia d'emmagatzematge requerida ha de complir aquest mínim i, a més, ha de ser suficient per encabir totes les dejeccions generades durant un cicle complet de bestiar. Aquesta autonomia requerida pot assolir-se tant en emmagatzematge individual com conjunt.

18.5.11. Instal·lacions de tractament de dejeccions ramaderes en origen

Tenen la consideració d'instal·lacions de tractament de dejeccions ramaderes en origen aquelles vinculades a una explotació ramadera que tracten dejeccions procedents de la mateixa explotació o d'altres explotacions, sempre que formin una unitat epidemiològica i cap de les explotacions estigui situada a més de 500 m de qualsevol de les altres ni de la instal·lació de tractament.

Les instal·lacions de tractament en origen s'han de limitar a tractar dejeccions, podent-hi barrejar palla o altres materials naturals, agrícoles o silvícoles, no perillousos.

Les instal·lacions de tractament de dejeccions ramaderes en origen han de constar en el títol ambiental habilitant de l'explotació ramadera a la qual es vincula la instal·lació.

18.5.12. Transport de dejeccions ramaderes i altres fertilitzants orgànics

Només en el cas de gestió fora del marc agrari les activitats de transport de les dejeccions ramaderes requereixen autorització de l'administració competent en matèria de residus.

En els supòsits que s'indiquen a continuació, els equips de transport de dejeccions han d'anar equipats amb un dispositiu electrònic de posicionament global (GPS) i una unitat de recepció, registre i transmissió telemàtica de les dades que s'especifiquen a l'annex 15 del Decret 153/2019 i que no en permeti la modificació. Aquestes dades s'han de transmetre telemàticament en temps real a la plataforma que posi a disposició el departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia.

Taula 1. Quadre resum de l'obligatorietat de GPS en el transport de dejeccions ramaderes (Article 14.2)

Transport i aplicació fet per personal aliè i centres de gestió		
Sempre, en qualsevol transport i aplicació	A qualsevol distància	Obligatori (gener 2020)
Transport i aplicació fet per personal propi		
Aplicació agrícola a més de 10 km en línia recta de l'explotació d'origen	>10 km	Obligatori (gener 2020)
Aplicació agrícola a més de 5 km en línia recta de l'explotació d'origen	>5 km	A partir del 5 juliol 2022
Altres casos personal propi		
Transport a apilaments temporals	>10 km	Obligatori (gener 2020)
Origen o destinació a un gestor de residus o centre de gestió	A qualsevol distància	
Transport a una instal·lació d'emmagatzematge en destinació		
Té el seu origen en zona vulnerable i s'aplica en zona no vulnerable		

En tot cas, s'exceptua d'aquesta obligació el transport de dejeccions procedents d'explotacions ramaderes que generin menys de 2.000 kg de nitrogen en còmput anual segons coeficients estàndards, corresponents al bestiar en règim intensiu o semiintensiu.

18.5.13. Mesures de caràcter general

L'espargiment o la incorporació al sòl només es pot realitzar en base agrícola, en àrees enjardinades i en activitats de rehabilitació de sòls o de revegetació d'espais degradats. L'aplicació no es pot de realitzar sobre marges, ribassos o espones de les parcel·les. No es pot en terrenys forestals.

Quan les dejeccions entren en contacte directe amb els òrgans o parts comestibles, ha de respectar un termini de seguretat de dos mesos.

Les incidències que impliquin un risc o afecció greus per al medi s'han de comunicar immediatament al departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia, i si s'escau, a l'ACA.

18.5.14. Maduració de dejeccions ramaderes en destinació

És l'etapa del procés d'estabilització de la matèrica orgànica continguda en les dejeccions sòlides mitjançant volteig, que es porta a terme a l'explotació agrícola amb l'exclusiva finalitat d'aplicar el producte final a la mateixa explotació i que, a banda de dejeccions ramaderes, únicament pot incorporar palla o altres materials naturals, agrícoles o silvícoles, no perillosos. La persona titular de les instal·lacions de maduració en destinació ha de ser la mateixa que la de l'explotació agrícola on s'aplicaran els materials que generi l'activitat.

La superfície on es realitza la maduració de dejeccions ha de respectar les distàncies establertes a l'annex 3.1 del Decret 153/2019 i ha de complir els mateixos requisits d'impermeabilitat i control de lixiviats que aquest decret estableix per als emmagatzematges de dejeccions sòlides. No s'ha de realitzar sobre àrees inundables, entenent com a tals les àrees baixes, properes als rius i cursos d'aigua, que s'inunden regularment.

Les persones titulars de les instal·lacions de maduració en destinació han de dur un llibre de gestió de fertilitzants, amb informació permanentment actualitzada sobre sortides i entrades de les dejeccions ramaderes. Aquest llibre de gestió es podrà incorporar i ser el mateix llibre de gestió de fertilitzants previst en l'article 37.2 del Decret 153/2019, que obliga a les persones titulars de les explotacions agrícoles.

18.5.15. Instal·lacions d'emmagatzematge en destinació

Les explotacions agrícoles també poden disposar d'instal·lacions d'emmagatzematge de dejeccions sempre que el seu destí sigui l'aplicació agrícola a la mateixa explotació.

Aquestes instal·lacions no comptabilitzen per assolir el requisit d'autonomia d'emmagatzematge d'explotacions ramaderes a què es refereix el Decret 153/2019.

Aquestes instal·lacions han de complir els requisits que s'especifiquen per a les instal·lacions d'emmagatzematge i, si són per a dejeccions líquides, han de disposar de coberta, que pot ser flexible o flotant.

Aquestes instal·lacions han de respectar les distàncies mínimes establertes a l'annex 3.1 del Decret 153/2019 i se sotmeten al règim d'intervenció ambiental corresponent, amb informe previ del departament competent en matèria de ramaderia.

Les instal·lacions d'emmagatzematge de dejeccions líquides o semi-líquides externes a les naus estan subjectes una verificació periòdica, cada 6 anys, de la impermeabilitat, integritat estructural i estat dels materials impermeabilitzants.

18.5.16. Períodes en què no es poden aplicar fertilitzants nitrogenats

Els períodes de l'any en què no es poden aplicar els diferents tipus de fertilitzants nitrogenats són els que s'especifiquen a l'annex 4 del Decret 153/2019. Malgrat els períodes de prohibició, es podran aplicar fertilitzants en els descrites en l'article 18 del Decret 153/2019.

Els períodes de prohibició d'aplicació de fertilitzants no són d'aplicació als efluents de cellers i almàsseres regulats pel *Decret 198/2015, de 8 de setembre, de gestió agrícola dels efluents produïts en cellers i almàsseres*, així com tampoc a les fruites i hortalisses que es retiren del mercat a través d'una biodegradació controlada en sòls agrícoles, a l'empara del *Decret 126/2007, de 5 de juny, pel qual s'estableix la regulació del control ambiental en la retirada de fruites i hortalisses* o normes que les substitueixin.

18.5.17. Quantitats màximes de nitrogen aplicables als cultius

En zones no designades com a vulnerables, la quantitat màxima de nitrogen que procedeix de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants orgànics a aplicar anualment és la que figura a l'annex 12 del Decret 153/2019. El càlcul del nitrogen aportat per les dejeccions ramaderes s'ha d'efectuar d'acord amb els criteris establerts a l'annex 14 del Decret 153/2019. Hi ha excepcions.

A les zones vulnerables la quantitat màxima de nitrogen procedent de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants orgànics que es pot aplicar és de 170 kg N/ha i any. En cas de producció agrària ecològica en zona vulnerable, el límit de 170 kg N/ha i any es refereix només a dejeccions ramaderes, i es pot superar aquesta dosi amb altres fertilitzants orgànics sempre dins del límit de N total que apareix a l'annex 5 del Decret 153/2019.

En cas de fertilitzants organominerals inclosos dins l'àmbit d'aplicació de la normativa de productes fertilitzants, el límit de 170 kg N/ha i any es refereix al nitrogen en forma orgànica que contenen aquests productes.

18.5.18. Mètode d'aplicació dels fertilitzants nitrogenats

En conreus herbacis, prats i pastures, l'aplicació de qualsevol mena de fertilitzant nitrogenat s'ha de realitzar de manera que la seva distribució sigui el màxim d'uniforme en cada zona homogènia del conreu, prat o la pastura. En cultius llenyosos, la uniformitat en l'aplicació ha de tindre en compte la pauta de distribució dels arbres.

Així doncs, està prohibida l'aplicació de purins amb vano o ventall tot i que s'ha establert un calendari d'adaptació per facilitar que les explotacions puguin adquirir sistemes d'aplicació alternatius al ventall. Tanmateix, el departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia pot establir excepcions a aquesta prohibició en casos en què el ventall no es pugui substituir per condicions orogràfiques, climàtiques, de tipus de cultiu o altres motius justificats.

Les aplicacions de fertilitzants orgànics a menys de 500 metres de nuclis de població o àrees de lleure es prohibeixen des de les 15 h del divendres fins a les 24 h del diumenge i des de les 15 h de la vigília d'un dia festiu fins a les 24 h del dia festiu. Se n'exceptuen les aplicacions amb injectors que deixin el fertilitzant totalment incorporat dins del sòl, així com les aplicacions de productes inclosos dins l'àmbit d'aplicació de la normativa de productes fertilitzants o de substrats. En cas de condicions meteorològiques adverses o circumstàncies excepcionals que redueixin els dies disponibles per a realitzar les aplicacions, la direcció general competent en matèria d'agricultura i ramaderia pot acordar per resolució aixecar la prohibició establerta en aquest apartat el període de temps imprescindible per a completar les tasques de fertilització en els municipis afectats.

18.5.19. Equips d'aplicació de dejeccions

Els equips d'aplicació de dejeccions ramaderes han de disposar d'un sistema que permeti una elevada uniformitat de distribució i un bon ajustament de la dosi, d'acord amb els requeriments tècnics establerts a l'annex 7 del Decret 153/2019, i han de disposar d'un conductímetre, o un altre mètode de precisió almenys equivalent, instal·lat de manera permanent a la cisterna o a la instal·lació d'emmagatzematge on es carrega la cisterna que permeti estimar la concentració de nitrogen en cas de dejeccions ramaderes líquides o semilíquides.

L'aplicació de purins amb ventall és prohibida.

18.5.20. Incorporació dels fertilitzants nitrogenats dins del sòl

Les dejeccions ramaderes, així com els altres fertilitzants no inclosos dins l'àmbit d'aplicació de la normativa en matèria de productes fertilitzants, s'han d'incorporar dins del sòl en les condicions següents:

- Dejeccions d'explotacions ramaderes incloses en l'àmbit d'aplicació de la Directiva 2010/75/UE, d'emissions industrials (annex I de la *Llei 20/2009, del 4 de desembre, de prevenció i control ambiental d'activitats*)
 - Aplicats a més de 500 m de nuclis de població, polígons industrials, centres de treball no agraris o àrees de lleure: 12 hores.
 - Aplicats a menys de 500 m de nuclis de població, polígons industrials, centres de treball no agraris o àrees de lleure: 4 hores.
- Dejeccions d'explotacions ramaderes no incloses en l'àmbit d'aplicació de la Directiva 2010/75/UE, d'emissions industrials (annex I de la *Llei 20/2009, del 4 de desembre, de prevenció i control ambiental d'activitats*)
 - Els fertilitzants de tipus 1 s'han d'incorporar dins del sòl en els casos i terminis següents, comptats des del dia en què s'apliquen a la superfície del sòl:

- Aplicats a més de 500 m de nuclis de població, polígons industrials, centres de treball no agraris o àrees de lleure: dins els 3 dies següents al de l'aplicació.
- Aplicats a menys de 500 m de nuclis de població, polígons industrials, centres de treball no agraris o àrees de lleure: dins els 2 dies següents al de l'aplicació.
- Els fertilitzants de tipus 2 s'han d'incorporar dins del sòl en els casos i terminis següents, comptats des del dia en què s'apliquen a la superfície del sòl:
 - Aplicats a més de 500 m de nuclis de població, polígons industrials, centres de treball no agraris o àrees de lleure: dins els 2 dies següents al de l'aplicació.
 - Aplicats a menys de 500 m de nuclis de població, polígons industrials, centres de treball no agraris o àrees de lleure: dins el dia següent al de l'aplicació.

La incorporació dins del sòl no és obligatòria en els supòsits següents:

- a) Prats i pastures ja implantats.
- b) Cultius llenyosos amb cobertura vegetal entre línies.
- c) Sistemes de conreu de conservació.
- d) Aplicacions de cobertora en cultius herbacis.
- e) Cultius d'olivera en què es recullen les olives del terra, si el sòl no es treballa i té més d'un 30% de la superfície consistent en afloraments rocosos i/o presència massiva de graves.

En cas de condicions meteorològiques adverses o circumstàncies excepcionals que n'impedeixin la incorporació, la direcció general competent en matèria d'agricultura i ramaderia pot acordar en determinades zones terminis superiors als esmentats.

18.5.21. Aplicació de fertilitzants nitrogenats en terrenys de fort pendent

En cas que s'apliquin fertilitzants nitrogenats líquids o semilíquids en terrenys de pendent local superior al 5%, cal prendre alguna de les mesures següents o altres d'eficàcia equivalent, per minimitzar l'escolament superficial per tal d'afavorir la infiltració de l'aigua (de reg o de pluja) al sòl:

- Conreu segons les corbes de nivell.
- Conreu mínim o no conreu.
- Cultius en faixes o bandes paral·leles a les corbes de nivell, amb alternança de cultius o barreres vegetals d'alt recobriment.
- Coberta del sòl o encoixinat (mulch).

- Aportació d'esmenes orgàniques

No s'han d'aplicar fertilitzants nitrogenats líquids o semilíquids al sòl en terrenys de pendent local superior al 15%.

18.5.22. Aplicació de fertilitzants en terrenys entollats, inundables, gelats o nevats

Llevat dels casos en què les característiques del cultiu ho facin inevitable, resta prohibida l'aplicació de fertilitzants nitrogenats en sòls entollats mentre es mantingui l'entollament.

En terrenys inundables no s'han d'aplicar fertilitzants nitrogenats en èpoques de risc d'inundació. En aquests casos s'han d'incorporar els fertilitzants el mateix dia en què s'apliquen a la superfície del sòl.

En sòls gelats no es poden aplicar fertilitzants nitrogenats. Tampoc no es poden aplicar fertilitzants nitrogenats en sòls nevats.

18.5.23. Distàncies a respectar en l'aplicació de fertilitzants nitrogenats

Els fertilitzants nitrogenats s'han d'aplicar respectant les distàncies mínimes que es detallen a l'annex 8 del Decret 153/2019, excepte en explotacions d'autoconsum.

18.5.24. Apilament temporal de fertilitzants orgànics a l'explotació agrícola

Es permet l'apilament temporal de fertilitzants orgànics dins l'explotació agrícola amb la finalitat de facilitar la logística del repartiment dels fertilitzants als diferents recintes i la posterior aplicació agrícola, sempre que es respectin les condicions següents:

- a) Que els materials orgànics tinguin almenys un 20% de matèria seca i sempre que la seva consistència permeti efectivament la constitució d'amuntegaments que no deixin anar lixiviats.
- b) Que s'efectuï en llocs on no hi hagi risc de contaminació per escolament superficial ni infiltració subterrània.
- c) Que la quantitat de fertilitzant apilat a la finca no superi la quantitat aplicable a la campanya agrícola en curs i no sigui superior a 200 t per any.
- d) Que no es perllongui més enllà de tres mesos, tret que per circumstàncies meteorològiques s'hagi de retardar l'aplicació agrícola. Aquest retard s'haurà de comunicar al departament competent en matèria d'agricultura i ramaderia abans que es produeixi.
- e) En cas que l'apilament se situï a menys de 500 m de nuclis de població, habitatges aïllats, polígons industrials, centres de treball no agraris i àrees de lleure, no es pot perllongar més de quatre dies naturals. No obstant, els apilaments de fertilitzants

inclosos dins l'àmbit d'aplicació de la normativa en matèria de productes fertilitzants, es poden perllongar fins a un màxim de 10 dies naturals.

- f) Que es respectin les distàncies establertes a l'annex 3.2. del Decret 153/2019.

No es poden fer apilaments sobre les planes d'inundació, entenent com a tals les àrees baixes, properes als rius i cursos d'aigua, que s'inunden regularment, ni sobre terrenys que presentin porositat per fissuració o en àrees sobre calcàries dures afectades per processos de carstificació dins o immediatament per sota del sòl. L'apilament ha de canviar d'ubicació cada any.

L'apilament temporal no pot comptabilitzar-se per donar compliment als requeriments de capacitat d'emmagatzematge que estableix l'article 11 del Decret 153/2019.

En cap cas un apilament temporal no pot limitar la instal·lació d'una explotació ramadera o la seva ampliació o modificació, sinó que l'apilament temporal haurà de canviar d'ubicació per tal d'adaptar-se a la nova realitat.

18.5.25. Pla de gestió de les dejeccions ramaderes

Les explotacions ramaderes han de disposar d'un pla de gestió que empari la totalitat de la seva capacitat de bestiar, que reflecteixi la gestió de les dejeccions. En queden exemptes les explotacions ramaderes i les orientacions productives següents:

- a) Explotacions extensives.
- b) Explotacions d'autoconsum.
- c) Explotacions que generen menys de 500 kg de nitrogen anuals, calculant-ho amb els coeficients estàndard de generació de nitrogen de l'annex 1.
- d) Incubadores, nuclis zoològics, punts de parada i escorxadors.

En el cas de bestiar semiintensiu el pla de gestió es refereix només a les dejeccions generades durant el temps que el bestiar està estabulat.

La persona titular de l'explotació ramadera és responsable de la veracitat i la fiabilitat de tota la informació i les dades incloses en el pla de gestió i en la documentació que l'acompanyi.

18.5.26. Llibre de gestió de fertilitzants

Les actuacions que es realitzen en la gestió de les dejeccions ramaderes i de la resta de fertilitzants nitrogenats s'han d'anotar en un llibre de gestió de fertilitzants.

Estan obligades a portar un llibre de gestió de fertilitzants:

- a) Les persones titulars de les explotacions ramaderes que han de disposar i aplicar un pla de gestió de dejeccions ramaderes.
- b) Les persones titulars de les explotacions agrícoles (segons superfície).

- c) Les persones titulars dels centres de gestió de dejeccions ramaderes.

Hi han de constar: identificació i descripció de l'explotació o centre, identificació de la persona titular, identificació de l'empresa integradora si escau i relació de recintes. A més, hi constaran les dades que estableix l'annex 13 del Decret 153/2019.

El llibre de gestió de fertilitzants ha d'estar a disposició de les administracions competents i les anotacions s'han d'efectuar per ordre cronològic dins els set dies naturals següents a la realització de les accions. Així mateix, s'ha de conservar durant els cinc anys posteriors a la data de la darrera anotació o del cessament de l'activitat.

18.5.27. Declaració anual de gestió de dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats

Amb la finalitat de garantir i comprovar una correcta gestió de les dejeccions ramaderes i altres fertilitzants nitrogenats, les persones titulars de les explotacions ramaderes, de les explotacions agrícoles, dels centres de gestió de dejeccions ramaderes han de presentar, dins del darrer trimestre de cada any, una declaració relativa a l'origen i el destí de les dejeccions i altres fertilitzants nitrogenats corresponents al període comprès entre l'1 de setembre de l'any anterior i el 31 d'agost de l'any vigent. S'exclouen d'aquesta obligació les explotacions ramaderes i les agrícoles que estan exemptes de portar llibre de gestió de fertilitzants.

18.5.28. Normativa relacionada

- Decret 153/2019, de 3 de juliol, de gestió de la fertilització del sòl i de les dejeccions ramaderes i d'aprovació del programa d'actuació a les zones vulnerables en relació amb la contaminació per nitrats que procedeixen de fonts agràries.
- Llei estatal 7/2022, de 8 d'abril, de residus i sòls contaminats per una economia circular.